

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON SUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI V. 2023

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 10 § mukaisesti kunnan tulee laatia eläinlääkäripalveluja sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa koskeva suunnitelma. Kunnan tulee vuosittain raportoida aluehallintovirastolle suunnitelman toteutumisen arviointi sekä toimenpiteet ja suunnitelmat mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

Eläinlääkäripalvelut

Sosiaali- ja terveystieteiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyessä kunnilta Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa yhdistyivät Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän ja Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon toiminnat muodostaen Etelä -Hämeen ympäristöterveysyksikön. Alueeseen kuuluvat Forssa, Tammela, Jokioinen, Humpkala ja Ypäjä sekä Loppi, Hausjärvi, Janakkala ja vastuukuntana Riihimäki. Ympäristöterveydenhuolto kuuluu Riihimäen kaupungin Elinvoiman toimialalle ja toimitusmuutoksena on alueellinen ympäristöterveysjaosto.

Eläinlääkärien toimipisteet säilyivät organisaatiomuutoksessa ennallaan. Riihimäen kahden praktikkoeläinlääkäriin yhteisvastaanotto sijaitsee Peltosaarella ja Jokioisten yhteisvastaanotolla työskentelee neljä praktikkoeläinlääkäriä. Molemmilla alueilla on myös valvontaeläinlääkäriin toimipiste. Eläinlääkäriillä on vuoden alusta alkaen ollut käytössä uusi maksullinen päivystysnumero ja yhteinen potilastietojärjestelmä. Järjestelmien käyttöönotot sujuivat hyvin. Potilastietojärjestelmän hyödynnettävyyttä tulee kuitenkin kehittää esim. ajanvarausten ja tilastointien osalta.

Eläinlääkintähuollossa työskentelee kuusi vakituista praktikkoeläinlääkäriä, kaksi valvontaeläinlääkäriä ja kaksi vakinaista eläintenhoitajaa. Osittaisen hoitovapaan, päivystysvapaiden ja muiden poissaolojen varalle oli lisäksi koko vuodeksi palkattu tilapäinen eläinlääkäri, jonka työaika vaihteli vakituisten poissaolotilanteen mukaan 40–100 %. Praktikkoeläinlääkäreille kesäajaksi saatiin vain kahden viikon ajalle. Kesäajaksi saantiongelmia näkyivät erityisesti vakinaisen henkilöstön päivystystiheyden lisäyksenä. Syksyn aikana tilanne parani huomattavasti ja sijaiseläinlääkäreitä oli käytettävissä myös viikonloppupäivystyksissä. Toisen eläintenhoitajan työajasta käytettiin 20 % toimistotehtäviin ja syyskuusta alkaen hän työskenteli yhden päivän viikossa Jokioisten vastaanotolla. Lisäksi hän avusti valvontaeläinlääkäriä kesäkuun loppuun asti Riihimäelle saapuneiden ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden lemmikkieläinten terveystarkastuksissa.

Päivystykset olivat keskimäärin rauhallisempia aiempiin organisaatioiden päivystyksiin verrattuna. Päivystysmatkojen (toteuma 290/arvio 350) ja vastaanottokäyntien (523/840) määrät jäivät oletettua pienemmiksi. Alueella ei ole eriytettyä pien- ja suurelänpäivystystä. Pieneläimiä ohjautuu päivystysalueen laajuuden vuoksi melko paljon yksityisille klinikoille. Lähialueella on useita pieneläinlääkintävastaanottoja, joista yksi on ympärivuorokautisesti auki. Sairasmatkojen pituudet ja kestot ovat päivystyspisteiden maantieteellisistä sijainneista, ja alueen tieverkoston huonokuntoisuuden takia pidettyneet aiempaan verrattuna jonkin verran. Potilasturvallisuus ei ole kuitenkaan vaarantunut ja hoidon saatavuus on sekä päivystyksessä että virka-aikana pysynyt Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisissa suositusrajoissa.

Forssan alueen eläintiloilta on tullut yksittäisiä yhteydenottoja liittyen erityisesti päivystysajan käyntien kalleuteen. Aiemmin Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymässä oli osin korvattu hyötyeläinten omistajille käynteihin liittyviä korkeita kustannuksia, mutta yhteistoiminta-alueella kustannuksiin osallistuminen jätettiin kuntien omaan harkintaan. Tietävästi yksikään kunta ei ole subventoinut hyötyeläinkäyntejä.

Virka-ajan eläinlääkäripalveluiden kokonaissuoritemäärä oli 18 % arvioitua suurempi (tot. 9993 /arvio 8500). Vuoden aikana tehtiin virka-aikana 1369 sairasmatkaa (arvio 1000) ja vastaanotoilla hoidettiin 8624 (arvio 7500) pieneläintä. Määrällisesti sairasmatkoja tehtiin eniten Forssaan (286), Jokioisille (256) ja Tammelaan (251). Muiden kuntien osalta sairasmatkat jäivät selvästi pienemmiksi (Ypäjä 130, Humppila 96, Riihimäki 88, Janakkala 77, Hausjärvi 76, Loppi 71). Vastaavasti pieneläinkäyntejä oli selkeästi eniten Riihimäen (2782) ja Forssan (2045) alueilta. Muiden kuntien osalta määrät jäivät alle 1000 vastaanottokäyntiin.

Valituksia tai muuta palautetta eläinlääkäreiden potilastyöstä tai eläinlääkintähuollon järjestelyistä annetaan vähän. Yhdelle karjanomistajalle maksettiin korvaus kuolleesta eläimestä, koska omistajan yhteydenottoon ei päivystyksessä reagoitu riittävän nopeasti ja eläin jouduttiin lopettamaan. Omaa asiakastytyväisyyskyselyä ei eläinlääkäripalveluista ole tehty, mutta Etelä-Hämeen ympäristöterveys osallistui LaatuNetin loppuvuodesta järjestämään valtakunnalliseen asiakastytyväisyyskyselyyn. Alueeltamme kyselyyn vastanneiden määrä jäi niin pieneksi, että niiden perusteella ei voi tehdä johtopäätöksiä.

Terveydenhuoltopalvelut

Kaikkiaan nautatilojen terveydenhuoltosopimuksia on alueen kunnaneläinlääkäreillä yhteensä 51. Näihin kaikkiin tehtiin vuosikäynnit sekä yhteensä 149 tilannekatsauskäyntiä. Vastaavasti sikatiloille on yhteensä 17 terveydenhuoltosopimusta ja niihin tehtiin 17 vuosikäyntiä sekä 69 tilannekatsausta.

Eläintautivalvonta

Eläintautivalvontaa tekivät vuonna 2023 pääasiassa valvontaeläinlääkärit sekä vähemmässä määrin myös praktikkoeläinlääkärit. Kaksi praktikkoeläinlääkäreistä sekä toinen valvontaeläinlääkäreistä on nimetty kansalliseen valmiuseläinlääkärijärjestelmään, jonka tehtävänä on erityisesti vastata helposti leviävien eläintautien vastustamisesta.

Alueen eläinten keinollisen lisäämisen laitoksiin ei tehty valvontoja vuonna 2023, koska lainsäädäntöuudistuksessa 1.1.2022 keinollisen lisääntymisen laitoksien valvontaa vähennettiin.

Salmonellavalvontatarkastuksia kanaloihin tehtiin neljatoista kappaletta, joiden yhteydessä otettiin myös vaadittavat salmonellanäytteet.

Kahdelta vuohitilalta otettiin meadi-visna sekä artriitti-enkefaliitti (CAE) - tautiseurantanäytteet (1. terveysluokka).

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden alueella tehtiin vuoden 2023 aikana 46 eläinten laittoman tuonin tarkastusta. Tarkastusten suuri määrä johtuu siitä, että Riihimäellä sijaitsee pakolaisten vas-

taanottokeskus, johon sijoitetaan lemmikillisiä pakolaisia. Pakolaisten liikkuminen on jatkunut vielä syksyllä 2023. Vastaanottokeskus pyytää tarvittaessa tarkastusta valvontaeläinlääkäriltä. Näin esitetään mahdollisten eläintautien leviäminen maahan. Valvontaeläinlääkäri tarkastaa eläimet ja niiden asiakirjat ja varsinaisten päätösten tekeminen on Ruokaviraston tehtävä.

Alueen fasaanitilojen osalta vuosi 2023 oli rauhallinen. Lintuinfluenssaa ei havaittu eikä epäilty. Lakisääteiset lintuinfluenssan sekä Newcastlel taudin seurantanäytteet (verinäytteet) otettiin Ruokaviraston määräyksellä kolmelta fasaanien riistatarhalta.

Lintuinfluenssaa ei todettu Etelä-Hämeen ympäristöterveyden alueen luonnonlinnuissa vuonna 2023, vaikka useita kuolleena löytyneitä luonnonlintuja, kuten joutsenia sekä lokkeja tutkittiin Ruokavirastossa. Riski taudin leviämiselle on korkea ja korostunut etenkin villilintujen muuttoaikoina syksyllä ja keväällä. Valvontaeläinlääkäri hoiti näytteiden lähettämisen tai sen ohjeistamisen, jos kuntalainen lähetti näytteen.

Siipikarjan ulkonapitokiellosta lintuinfluenssaviruksen leviämisen estämiseksi 1.3.–31.5. välisenä aikana tiedotettiin tarvittaessa muiden tarkastusten yhteydessä. Ruokavirasto asetti lisäksi 25.7.2023 lintuinfluenssan rajoitusvyöhykkeen, johon Kanta-Häme kokonaisuudessaan kuului. Tartuntavyöhykkeellä oli kielletty siipikarjan ja vankeudessa pidettävien lintujen pitäminen ulkona. Kielto koskee myös luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia pitopaikkoja. Kiellon aikana ulkona pidettäviä lintuja sai poikkeusluvalla pitää ulkona, jos ne olivat kokonaan tiheäsilmäisen verkon sisällä ilman yhteyttä luonnonlintuihin. Poikkeuslupaa hyödynsivät lähinnä harrastekanojen pitäjät. Tartuntavyöhykkeellä pyrittiin estämään lintuinfluenssa leviäminen. Tätä tartuntavyöhykkeen mukaista siipikarjanpitoa valvoivat alueella valvontaeläinlääkärit. Tartuntavyöhyke purettiin Ruokaviraston toimesta 8.11.2023.

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden alueella on yksi turkistarha, jossa on minkkejä ja kettuja. Tarhalta käytiin ottamassa syksyllä 2023 lintuinfluenssanäytteet minkeistä valvontaeläinlääkärien toimesta. Näytteenotto oli osa Ruokaviraston suorittamaa turkistarhojen näytteenottoa, jossa kaikki tarhat tutkittiin tartuntojen varalta. Alueen toinen valmiuseläinlääkärinä toimiva valvontaeläinlääkäri oli lokakuun auttamassa näytteenottoprojektissa Pohjanmaalla.

Sikojen ulkonapitokielloa afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi valvottiin eläinsuojelutar kastusten yhteydessä. Sikojen aitauksien rakentamisesta sekä oikeasta eläinten merkinnästä ja rekisteröinnistä annettiin käynneillä ohjeita lemmikkisikojen pitäjille.

Riihimäelle keväällä 2022 perustettu Ukrainan pakolaisten vastaanottokeskus lisäsi edelleen vuonna 2023 tuontieläinten tarkastuksia. Pakolaisstatuksella Suomeen saapuvilta ei aiemmin (vuonna 2022 sekä 2023 alkupuolella) edellytetty normaaleja EU:n eläinten maahantulovaatimuksia rokotusten ja loishäätöjen eikä lemmikin identifioinnin suhteen (siru), eikä myöskään tuonti- tai terveystodistusta. 1.7.2023 alkaen maahan saapuville alettiin muuttneiden EU-säännösten nojalla soveltaa normaaleja maahantulovaatimuksia. Nyt kolmansista maista Suomeen maahan tuodulla eläimellä, myös pakolaisilla, tulee olla kaikki normaalit lain vaatimat maahantuloasiakirjat (terveystodistus, rokotustodistus, vasta-ainetodistus, todistus ekinokokkilääkityksen antamisesta koirilla, jne.) Eläimen kliinisen terveyden sekä sen maahantulodokumenttien tarkastus suoritetaan aina tarvittaessa epäiltäessä eläimen kohdalla laitonta tuontia.

Valvontaeläinlääkärit tarkastavat useimmiten työparina Peltosaaren vastaanotolla ja tarvittaessa Jokioisilla eläinten laitton tuonti – epäilyt. Asiassa toimitaan tiiviissä yhteistyössä Vastaanottokeskusten henkilökunnan kanssa. Ukrainasta peräisin olevia eläimiä hoidettiin ja tarkastettiin vuonna

2023 yhteensä 159 kpl. Pakolaisstatuksella tulijoita oli vuonna 2023 117 kpl sekä epäiltyjä laittomia tuonteja 1.7.2023 uusien säännösten tultua voimaan 46 tarkastusta.

Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin viranomaisvalvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri. Valvontaeläinlääkäriin virka-ajan ulkopuolella akuuteista eläinsuojelutapauksista vastaa päivystävä kunnan eläinlääkäri yhdessä poliisin kanssa.

Valvontaeläinlääkäri teki epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia vuonna 2023 yhteensä 269 kpl. Määräysten ja kieltojen valvomiseksi suunniteltuja uusintatarkastuksia tehtiin 59 kpl. Ilmoituksenvaraisen toiminnan valvontaa tehtiin 32 kpl (tallit ja kennelit). Valvontaeläinlääkäri myös konsultoi tarvittaessa muita viranomaisia, jos tarvitaan tietoa eläinsuojelullisista näkökohdista liittyen eläinsuojoiin, niiden rakentamiseen tai muihin eläinten pitopaikkoihin liittyen.

Eläinsuojelutarkastukset pyritään aina tekemään ennalta ilmoittamatta. Tällöin nähdään tarkastuksella eläimen todelliset pito-olosuhteet.

Pieneläinten valvonnassa havaitut puutteet liittyvät tavallisimmin eläimen hoidossa ilmeneviin puutteisiin, kuten liian vähäiseen ruokintaan, riittävän ulkoilutuksen tai eläimen yleisen terveydenhoidon laiminlyöntiin, sekä pitopaikkojen puutteisiin, kuten ulkotarhassa tai kytkettynä pitämiseen säädösten vastaisesti. Kiireellisiin toimenpiteisiin ovat johtaneet esimerkiksi eläimen hylkääminen/hoitamatta jättäminen, sekä ruokinnan tai ulkoilutuksen laiminlyönti. Suureläimiin liittyvät eläinsuojeluongelmat ovat tavallisimmin eläinten lantaisuus, riittämätön kuivittaminen ja puutteellinen ruokinta. Hevospuolella puutteet ovat liittyneet useimmiten pitopaikkojen asianmukaisuuteen, kuten kuivituksen ja säänsuojien puuttumiseen. Eläinsuojeluongelmat johtuvat useimmiten ihmisten henkilökohtaisen elämän haasteista tai taloudellisista ongelmista. Epäilyilmoituksiin perustuvat eläinsuojelukäynnit on kyetty hoitamaan nopeasti koko alueella.

Eläinsuojelutarkastuksia tehdään myös ilman epäilyä sellaisiin kohteisiin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitetun ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle. Tällaisia kohteita alueella on noin 60–70, joista suurin osa on hevostalleja, loput kenneleitä ja eläinhoitoloita. Näihin kohteisiin valvontaeläinlääkäriin tulisi tehdä tarkastuskäynnit riskiperusteisesti 1–3 vuoden välein. Vuonna 2023 riskiperusteista valvontaa tehtiin resurssien puitteissa talleihin ja kenneleihin. Riskiperusteista valvontaa lisätään resurssien mukaan vuonna 2024.

Sivutuotevalvonta

Riihimäen alueella on yhteensä kuusi Ruokaviraston hyväksymää sivutuotteita käsittelevää laitosta, joita valvontaeläinlääkäri valvoo tarkastuskäynneillään riskiperusteisesti aluehallintoviraston suunnitelman mukaisesti. Vuonna 2023 alueen tarkastettiin alueen sivutuotelaitoksista ainoastaan turkistarhan tilarehustamo Ruokaviraston määräyksestä.

Eläinten ja eläinperäisten tuotteiden tuonnin ja viennin valvonta

Etelä-Hämeen ympäristöterveydenhuollon alueella on runsaasti talleja ja hevosia, jotka matkustavat pääasiassa EU:n sisällä kilpailuissa ja koulutuksissa. Siirtoja varten lähtömaan virkaeläinlääkä-

rin on suoritettava hevoselle vientitarkastus ja kirjoitettava TRACES-terveystodistus. Hevosten vientitarkastuskäyntejä tehtiin vuonna 2023 yhteensä 62 tarkastuskäyntiä, joissa kullakin käynnillä tarkastettiin vientiä varten 1–19 hevosta ja kirjoitettiin 1–3 todistusta. Traces-tarkastuksia tekevät sekä valvontaeläinlääkäri että praktikot, painottuen valvontaeläinlääkäreihin.

Pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Henkilöstöä rekrytoitaessa on virkaan/tehtävään asetettu pätevyysvaatimukset. Eläinlääkäreiden kohdalla pätevyys (laillisuus toimia työssään) tarkastetaan Ruokaviraston ylläpitämästä sähköisestä eläinlääkärirekisteristä. Valittaessa henkilöä tehtävään huomioidaan henkilön pätevyys, työkokemus ja yleinen soveltuvuus tehtävään. Vuonna 2023 ei rekrytoitu vakinaista henkilöstöä.

Kaikki eläinlääkärit ja eläintenhoitaja ovat osallistuneet haluamiinsa oman alansa koulutuksiin vuoden aikana. Koulutustarpeet ja koulutustarjonta keskustellaan säännöllisesti 1–2 kk välein pidettävissä palaverissa. Eläinlääkintähuollossa osallistuttiin työajalla yhteensä 34 ulkoiseen täydennyskoulutuspäivään. Eläinlääkärikohtaisesti koulutuspäivien määrä vaihteli 3–5 päivään. Enin osa oli aluehallintoviraston tai Ruokaviraston järjestämiä valvontatehtäviin tai tarttuviin eläintauteihin liittyviä koulutuksia. Osa koulutuksista liittyi lainsäädännön muutoksiin ja osa muuhun ammatillisen osaamisen (praktiikka) kehittämiseen. Lisäksi kaikki eläinlääkärit ja eläintenhoitaja suorittivat tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen ja siihen liittyvän tentin.

Valvontaeläinlääkärille järjestettiin työnhajausta noin kerran kuukaudessa.

Kehittämistarpeet ja toteutuneet kehittämistoimet

Eläinlääkäripalveluiden osalta suurin epäkohta on praktiikan epätasainen jakautuminen yhteisvastaanottojen ja Jokioisten vastaanotolla myös eläinlääkäreiden välillä. Potilasmäärien perusteella molemmissa toimipisteissä tulisi olla saman verran eläinlääkäreitä. Tilannetta on tasapainotettu tilapäisen eläinlääkärin sekä eläintenhoitajien sijoittamisella pääasiassa Riihimäen vastaanotolle. Jatkossa potilasmääriä pyritään tasaamaan myös yhden Jokioisten eläinlääkärin siirtymisellä tilapäisesti työskentelemään Riihimäen vastaanotolle, mikäli siellä on eläinlääkärivajausta. Eläinlääkärivastaanoton ahtauden takia kolmannen praktikkoeläinlääkärin pysyvä sijoittuminen Riihimäelle ei ole toistaiseksi mahdollista.

Peltosaaren vastaanotolla on ollut käytössä yhteinen ajanvarauspuhelin jo vuosia. Jokioisilla jokainen eläinlääkäri on pääasiassa itse hoitanut aamuisin ajanvaraukset. Tavoitteena on siirtyä yhteisajanvaraukseen myös Jokioisilla. Yhteisajanvarauksella lisätään praktikoiden potilastyöhön käytettävää aikaa sekä pyritään myös potilasmäärien tasaisempaan jakaantumiseen eläinlääkäreiden välillä. Yhteisajanvarausta helpottamaan on tavoitteena ottaa käyttöön Kliniq:ssa praktikoiden yhteinen sähköinen ajanvarauskalenteri.

Toiminnan siirryttyä laajalle ja osittain muuttuneelle alueelle eläinlääkäripalveluiden löydettävyyttä tulee kehittää. Jokioisten vastaanoton eläinlääkäreille on tullut palautteita yhteystietojen huonosta löydettävyydestä. Uusista yhteystiedoista on pyritty tiedottamaan kaikkien kuntien nettisivuilla. Tavoitteena on lisätä näkyvyyttä mm. laatimalla Etelä-Hämeen ympäristöterveyden toiminnasta esit-

telyvideo kuntien verkkosivuille, ajankohtaisten asioiden säännöllisellä mediatiedottamisella sekä esittäytymällä paikallisissa yleisötapahtumissa.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 16.10.2019 Riihimäelle tekemässä eläinlääkintähuollon arviointi- ja ohjauksen nähtiin kehitettävää ammattimaisen eläintenpidon kohteiden säännöllisissä tarkastuksissa. Niille tulisi laatia riskiluokitus ja sen mukaisesti suunnitella tarkastusohjelma ja vastuut sen toteuttamisesta. Vuonna 2023 tarkastettiin ilmoituksenvaraisista pitopaikoista 32 kpl. Vuonna 2023 tehtiin riskikartoitusta ja valvontasuunnitelmaa talleille ja kenneleille jo tehtyjen tarkastuksien pohjalta sekä jatkettiin ilmoituksenvaraisen eläintenpitopaikkojen tarkastuksia.

Virkatehtävien jako praktikoiden ja valvontaeläinlääkärin välillä on selkiytynyt. Vuonna 2023 valvontaeläinlääkärit ovat vastanneet eläinsuojelutarkastuksista ja Riihimäen alueella eläintautivalvonnasta. Forssan alueella praktikot ovat hoitaneet tietyt eläintautivalvonnan tehtävät. Työnjakoa muokataan ja työtehtäviä jaetaan valvontaeläinlääkärin ja praktikoiden kesken, jos tarvetta on.

Eläinsuojeluvalvonnan osalta tilanne on hyvä. Forssan ja Riihimäen alueiden yhdistyttyä 1.1.2023 valvontaeläinlääkäreille mahdollistui toimiminen työparina aina tarpeen vaatiessa. Tämä säästää terveystarkastajien ja eläinlääkärin resursseja ja aikaa. Valvonta tehostuu, kun sitä tehdään työparina, asiakkaan oikeusturva ja valvontaeläinlääkärin työturvallisuus parantuivat 2023 muutoksen ansiosta huomattavasti. Poliisia tarvittiin virka-apuna 2023 harvemmin kuin aikaisemmin, koska työparin avulla haastavatkin käynnit on usein mahdollista toteuttaa paremmin kuin yksinään. Tarvittaessa poliisiin virka-apua kuitenkin tarvitaan, jos asiakas on väkivaltainen tai käytökseltään uhkaava.

Valvontaeläinlääkäri saa myös tuotantotiloille kohdistuville vaativille tarkastuksille mukaansa AVI:n läänineläinlääkärin. Tuotantoeläintiloilla on usein mukana myös ELY-keskuksen neuvoja.

Yhteistyö valvontaeläinlääkärin ja poliisin välillä on toiminut hyvin Riihimäen alueella. Forssan alueella valvontaeläinlääkärin ja poliisin yhteistyössä on kehittämisen varaa, mm. nimetty yhteyspoliisi Forssan poliisilaitokselta puuttuu tällä hetkellä. Vuoden 2024 kehittämistoimenpide on parantaa yhteistyötä poliisin ja valvontaeläinlääkärin välillä Forssan alueella.

Eläintautitilanteen hallitseminen vaatii jatkuvaa tilanteen arviointia ja kehittämistä. Tätä tehdään yhteistyössä praktikoiden, valvontaeläinlääkärin, eläinlääkärin ja vastaanottokeskuksen kanssa.